

JORD- OCH SKOGSBRUKSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 5/2004 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av skogslagen

Lagmotion med förslag till lag om ändring av skogslagen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 september 2003 en proposition med förslag till lag om ändring av skogslagen (RP 73/2003 rd) till jord- och skogsbruksutskottet för beredning.

Lagmotionerna

I samband med denna proposition har utskottet behandlat

— en lagmotion med förslag till lag om ändring av 18 § skogslagen (LM 141/2003 rd — Pertti Hemmilä /saml m.fl.), som remitterades till utskottet den 12 november 2003

— en lagmotion med förslag till lag om ändring av skogslagen (LM 154/2003 rd — Sirkka-Liisa Anttila /cent), som remitterades till utskottet den 27 november 2003.

Utlåtanden

I enlighet med riksdagens beslut har miljöutskottet lämnat utlåtande (MiUU 25/2003 rd) om ärendet. Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Dessutom har lagutskottet på begäran av jord- och skogsbruksutskottet lämnat utlåtande (LaUU 9/2004 rd) om lagmotion LM 154/2003 rd. Utlåtandet ingår som bilaga till betänkandet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- biträdande avdelningschef Pentti Lähteenoja och överinspektör Jussi Laanikari, jord- och skogsbruksministeriet
- justitieminister Johannes Koskinen, lagstiftningsråd Lena Andersson och lagstiftningsråd Mika Seppälä, justitieministeriet
- miljöminister Jan-Erik Enestam, regeringsråd Hannu Karjalainen och regeringssekreterare Heikki Korpelainen, miljöministeriet
- miljöchef Kari Pelkonen, chefsjurist Jorma Karttunen och miljöexpert Petri Heinonen, Forststyrelsen
- professor Heikki Henttonen, Skogsforskningsinstitutet
- miljöchef Jouko Kostamo, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio
- distriktschef Seppo Repo, Sydöstra Finlands Skogscentral
- verkställande direktör Matti Peltola, Maskinföretagarnas förbund rf
- förbundssekreterare Lauri Ainasto, Trä- och specialbranschernas förbund
- skogsexpert Sini Harkki, Finlands naturskyddsförbund rf
- biträdande skogsdirektör Timo Nyrhinen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf

- ordförande Holger Falck och vicehäradshövding Helena Ålgars, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund
- direktör Hannu Valtanen, Skogsindustri rf
- ordförande Håkan Nystrand, METO - Skogsbranschens Experter rf
- skogschef Harri Karjalainen, Finlands WWF.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslås att två nya paragrafer fogas till skogslagen. Enligt förslaget skall skogscentralen omedelbart underrätta den regionala miljöcentralen, markägaren samt den representant för markägaren och den innehavare av avverkningsrätten som centralen känner till om en sådan anmälan om användning av skog som gäller en plats på vilken flygekorrrar parar sig och rastar och som nämns i en handling som den regionala miljöcentralen tillställt skogscentralen. Markägaren eller den av markägaren befullmäktigade innehavaren av avverkningsrätten skall ha möjlighet att ansöka om ett förhandsbesked beträffande en, när det gäller mångfalden,

särskilt viktig livsmiljö i en skog som en anmälan om användning av skog gäller.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft vid ingången av 2004.

Lagmotionerna

I lagmotion LM 141/2003 rd föreslås att skogslagen får en bestämmelse som föreskriver att det är straffbart att vid förbud gå in på eller röra sig på ett avverkningsområde som skogsägaren eller innehavaren av avverkningsrätten har märkt ut på behörigt sätt.

I lagmotion LM 154/2003 rd föreslås att skogslagen ska föreskriva om bötesstraff för den som stör skogsarbete.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmän motivering

Allmänt

Utskottet påpekar att lagförslaget initierats i samband med Europeiska kommissionens övervakningsmekanism för flygekorren, där det kommit fram att vår skogslag och vår naturvårdslag måste ändras. Finland är tvunget att skydda flygekorren i enlighet med rådets direktiv 92/43/EEG om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, det så kallade habitatdirektivet, oavsett hur stor flygekorrr stammen är och om den är utrotningshotad. I sitt utlåtande säger miljöutskottet att miljöministeriet i fjol startade ett treårigt forskningsprojekt för att utreda hur stor flygekorrr stammen i Finland är och hur uppföljningen av den lämpligen bör ordnas. Med hänvisning till utlåtandet från miljöutskottet för-

utsätter jord- och skogsbruksutskottet att läget omprövas när den pågående utredningen av flygekorrrarna blir klar, om utredningen visar att flygekorrrbeståndet är så stort och stabilt att flygekorren inte längre kan anses vara en utrotningshotad art. En uppluckring av skyddet kräver i så fall en översyn av bilaga 4 a till habitatdirektivet. Det är bara kommissionen som har formell initiativrätt i sådana frågor (*Utskottets förslag till uttalande 1*).

I övervakningsmekanismen har kommissionen bland annat påpekat att samarbetet mellan skogs- och miljömyndigheterna behöver effektiviseras. I den rapport som jord- och skogsbruksministeriets arbetsgrupp för flygekorrrar lämnade i december 2002 (Työryhmämuistio MMM 2000:21) behandlas frågan ingående. I motiven till propositionen understryker regeringen att en snabb informationsgång mellan myndigheterna

är av stor betydelse för fortbeståndet för flygekorrens parnings- och rastplatser.

Enligt 2 § 3 mom. i skogslagen ska utöver skogslagen också bestämmelserna i 9, 29—35, 39, 42, 47—49, 55 och 56 § samt 10 kap. i naturvårdslagen (1096/1996) iakttas när skog sköts och används. I 2 § 2 mom. i naturvårdslagen ingår en liknande bestämmelse. Enligt 1 § 1 mom. i naturvårdsförordningen (160/1997) ska miljömyndigheterna och skogsmyndigheterna samarbeta då besluten fattas om principerna för vård och användning av ekonomiskogar som ingår i naturskyddsprogram eller som är belägna i områden med skyddade naturtyper, inom landskapsvårdsområden, på förekomstplatser för arter som kräver särskilt skydd och i områden som statsrådet föreslagit till nätverket Natura 2000 och de som har införlivats i nätverket. I motiven till propositionen påpekar regeringen att skogs- och miljömyndigheterna med stöd av dessa bestämmelser har samarbetat bland annat kring skyddet av flygekorren. De regionala miljöcentralerna har gett skogscentralerna information om flygekorrens parnings- och rastplatser. Skogscentralerna har informerat de regionala miljöcentralerna om anmälningar om skogsanvändning som gäller flygekorrens parnings- och rastplatser.

För att säkerställa informationsgången mellan skogsmyndigheterna och miljömyndigheterna föreslår regeringen att skogslagen får en bestämmelse som förpliktar skogscentralen att underrätta den regionala miljöcentralen om en anmälan om användning av skog när anmälan gäller en plats där flygekorren parar sig och rastar. Enligt lagförslaget är skogscentralen skyldig att utan dröjsmål informera om en anmälan om användning av skog när anmälan gäller en plats där flygekorren parar sig och rastar. En anmälan om användning av skog ska göras minst fjorton dagar innan en avverkning börjar. Det finns således mycket lite tid för att kontrollera en anmälan och uppfylla anmälningsskyldigheten. En förutsättning för lagändringen är att skogscentralerna får så mycket resurser för sina myndighetsuppdrag att en snabb handläggning är möjlig. Också de regionala miljöcentralerna

måste få adekvata resurser för att också de snabbt ska kunna handlägga anmälningar från skogscentralerna. Dessutom kan det hända att resursbehovet inte kan bedömas tillförlitligt eftersom uppgifterna om flygekorrestammen är bristfälliga. Utskottet förutsätter att det avsätts adekvata resurser för verkställigheten av bestämmelserna (*Utskottets förslag till uttalande 2*).

I likhet med miljöutskottet betonar jord- och skogsbruksutskottet att stor öppenhet och effektiv informationsgång ingår i ett gott samarbete mellan myndigheter utan någon lagfäst skyldighet. Bättre information är en av de stora förbättringar i lagförslaget, påpekar utskottet. Dessutom är det angeläget att den regionala miljöcentralen omedelbart och samtidigt meddelar både markägaren och skogscentralen om observationer av flygekorren. Så snart miljöcentralen har fått uppgifterna ska den anmäla om det inte längre finns några parnings- eller rastplatser för flygekorren i området.

Enligt 14 § i skogslagen ska anmälan om hantering av särskilt viktiga livsmiljöer göras minst fjorton dagar och högst två år innan åtgärden inleds. Skogscentralen kan på ansökan bevilja undantag från tidsfristen. Anmälningsplikten gäller alla åtgärder inom skogsbruket. När det gäller skyddsskogsområden enligt 12 § krävs det inte anmälan om användning av skogen utan en förnyelse- och avverkningsplan måste upprättas. Enligt 9 § i skogsförordningen (1200/1996) ska det i en anmälan om användning av skog som gäller särskilt viktiga livsmiljöer anges vilken typ av livsmiljö det är frågan om, vilka åtgärder som är planerade och på vilket sätt åtgärderna tar hänsyn till livsmiljöernas särdrag.

I motiveringen till propositionen sägs att skogscentralen enligt den föreslagna bestämmelsen ska jämföra de handlingar som centralen får av den regionala miljöcentralen gällande platser där flygekorren parar sig och rastar med anmälningarna om användning av skog. Med handling avses bland annat en datamängd i elektronisk form, enligt propositionen. Om en anmälan om användning av skog gäller en plats där flygekorren parar sig och rastar och platsen nämns i en

handling som den regionala miljöcentralen skickat till skogscentralen, ska skogscentralen omedelbart informera den regionala miljöcentralen, markägaren och den representant för markägaren som skogscentralen känner till samt innehavaren av avverkningsrätten om detta. Representanten för en skogsägare är för det mesta en skogsvårdsförening. Innehavaren av avverkningsrätten anges inte i en anmälan om användning av skog. Ibland anmäls användning av skog redan före virkesaffären. När skogsägaren själv avverkar skogen finns det ingen särskild innehavare av avverkningsrätten.

För att vinna tid kommer skogscentralen inte att undersöka om det fortfarande finns flygekorror på platsen, sägs det i propositionen. I stället ska skogscentralen göra anmälningarna med en gång på grundval av handlingarna. Den föreslagna bestämmelsen innebär inte att övervakningsuppgifter enligt naturvårdslagen överförs från de regionala miljöcentralerna till skogscentralen. Skogscentralens anmälan är en förvaltningsåtgärd av teknisk karaktär som bara grundar sig på informationen i handlingarna. Ingen får fördelar, rättigheter eller skyldigheter genom skogscentralens anmälan, och anmälan kan inte överklagas. Utifrån skogscentralens anmälan undersöker den regionala miljöcentralen ärendet och vidtar nödvändiga åtgärder inom ramen för sina befogenheter.

Om en anmälan om användning av skog som görs till skogscentralen gäller en parnings- och rastplats för flygekorror som är angiven i ett förslag från den regionala miljöcentralen, är skogscentralen i enlighet med det som sägs ovan skyldig att omedelbart underrätta den regionala miljöcentralen som är tillsynsmyndighet enligt naturvårdslagen. I det sammanhanget avgörs det från fall till fall hur en parnings- och rastplats för flygekorror ska avgränsas och hur lämpliga transportförbindelser ska säkras under avverkningarna. I lagförslaget nedan föreslår utskottet att det införs en frist för behandlingen av ärendet i den regionala miljöcentralen. Det behövs ett tydligt myndighetsförfarande för handläggningen av skyddet av flygekorror för att de nödvändiga myndighetsbesluten ska kunna fattas

snabbt, anser utskottet (*Utskottets förslag till uttalande 3*).

Enligt propositionen ska en markägare eller en av markägaren befullmäktigad innehavare av avverkningsrätten kunna ansöka om ett förhandsbesked om tillämpningen av 10 § i skogslagen på den skog som avses i anmälan om användning. I motiven till propositionen understryks att ingen är skyldig att ansöka om förhandsbesked. Förhandsbeskedet är ett överklagbart förvaltningsbeslut. Bestämmelsen avser att förbättra rättsskyddet för markägaren och den som innehar avverkningsrätten och att öka rätts säkerheten i oklara fall. Därmed främjar bestämmelsen det primära syftet med 10 §, alltså att bevara skogsnaturens mångfald.

Enligt 4 § i lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) skall beslut som fattats med anledning av en ansökan och som gäller den sökandes ekonomiska verksamhet i regel vara avgiftsbelagda, påpekar utskottet. Å andra sidan föreskriver 6 § 3 mom. i samma lag att en avgift får tas ut till ett lägre belopp än prestationens självkostnadsvärde eller ingen avgift alls tas ut om det finns grundad anledning till detta. Det är alltså i hög grad fråga om prövning när det gäller att bestämma om ett förhandsbesked om en särskilt viktig livsmiljö är avgiftsbelagd eller inte. Enligt vad utskottet har erfarit har kartläggningarna visat att det finns drygt 100 000 ställen. Årligen nämns 2 000—3 000 ställen i anmälningar om användning av skog. Det är emellertid svårt att bedöma hur många ställen som omfattas av förfarandet med förhandsbesked eftersom mekanismen inte har funnits tidigare. Utskottet anser att frågan om avgift för förhandsbesked bör avgöras genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Förslaget till skydd för flygekorror utgår från att skyddet och ersättningarna till markägarna verkställs av miljöförvaltningen. Ett undantag från regeln är situationer då flygekorror förekommer i särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § i skogslagen. I sådana fall gäller miljöstöd till skogsbruket i enlighet med 19 § i lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996). I dessa fall verkställs skyddet av skogsförvalt-

ningen. Utskottet påpekar att de ekonomiska resurserna för miljöstödet till skogsbruket redan nu är underdimensionerade i statsbudgeten. För en fungerande skyddsmekanism behövs det också adekvata resurser för miljöstödet till skogsbruket (*Utskottets förslag till uttalande 4*).

Störande av skogsarbete

Om våld och hot utnyttjas för att förhindra skogsavverkning kan gärningsmannen enligt gällande lag straffas för olaga hot enligt 25 kap. 8 § i strafflagen (39/1889), anføres det i lagmotion LM 154/2003 rd. Olaga tvång kan straffas med böter eller fängelse i högst två år. Vid störande av skogsarbete kan också 28 kap. 11 § om besittningsintrång i strafflagen vara tillämplig. Enligt 11 § 1 punkten är det straffbart att olovligen bemäktiga sig, flytta eller dölja lös egendom som är i någon annans besittning. Bestämmelsen kan vara tillämplig till exempel när de som stör skogsavverkning inte brukar våld, men tar skogsmaskiner eller andra lösa arbetsredskap i sin besittning. Enligt 3 punkten i samma paragraf är det straffbart att bemäktiga sig mark eller byggnad som är i någon annans besittning eller en del av den. Bestämmelsen passar in på situationer när någon slår läger eller i övrigt olovligen vistas länge på någon annans område och den som innehar egendomen de facto hindras från att använda sin egendom (RP 66/1988 rd). Straffet för besittningsintrång är böter eller fängelse i högst tre månader. Om innehavaren bestående fråntas sin lösa egendom och egendomen skadas, till exempel om den slängs i vatten, uppfyller gärningen kriterierna för skadegörelse enligt 35 kap. i strafflagen.

Den som låter bli att följa förbud eller order som polisen ger inom ramen för sina befogenheter eller hindrar polisen att utföra sina tjänsteåtgärder kan beroende på fallet dömas för motstånd mot tjänsteman respektive hindrande av tjänsteman enligt 16 kap. 3 respektive 4 § i strafflagen.

Bestämmelserna om olaga tvång och besittningsintrång passar emellertid inte in på alla fall när skogsarbete störs. Olaga tvång kräver våld

eller hot och brottsrekvisitet uppfylls inte alltid i sådana fall. Detsamma gäller kriteriet för bemäktigande av lös egendom i fråga om besittningsintrång. I de senaste fallen när skogsarbete har störts har personerna inte kedjat fast sig vid skogsmaskiner eller gjort intrång i egendom utan bara vistats i närheten av maskinerna. Det är inte godtagbart att avsiktligt störa skogsarbetare eller hindra dem från att utöva en laglig näring, trots att gärningen inte är förknippad med våld, hot eller skadegörelse på egendom. Därför föreslår utskottet utifrån lagmotion LM 154/2003 rd att skogslagen får en bestämmelse som föreskriver att det är straffbart att störa skogsarbete. Med hänvisning till utlåtandet från lagutskottet föreslår jord- och skogsbruksutskottet nedan vissa ändringar i lagtexten i lagmotionen.

I utlåtandet anser lagutskottet att det bara kan vara en tillfällig lösning att skogslagen får kriminaliseringsbestämmelser i enlighet med lagmotionen. I likhet med lagutskottet anser jord- och skogsbruksutskottet det viktigt att regeringen utreder möjligheterna att i strafflagen ta in en allmän straffbestämmelse som skydd för lagliga näringar med vederbörlig hänsyn till de begränsningar som beror på den straffrättsliga legalitetsprincipen och de grundläggande fri- och rättigheterna.

Utskottet föreslår här att ändringarna görs på grundval av propositionen och lagmotion LM 154/2003 rd. Ytterligare föreslår utskottet att lagmotion LM 141/2003 rd förkastas.

Detaljmotivering

14 b § (RP 73/2003 rd). Ovan understryker utskottet betydelsen av att ett snabbt myndighetsförfarande tryggas. Vidare vill utskottet peka på de ekonomiska förluster som redan nu är ett faktum när avverkningar skjuts fram på grund av att myndigheternas beslut drar ut på tiden. Samtidigt bör det påpekas att kapitalbeskattning införs i skogsbeskattningen efter en övergångsperiod för alla skattskyldiga i beskattningen för 2006. Om avverkningar skjuts fram när övergångsperioden håller på att ta slut kan skogsägarna drabbas av mycket stora ekonomiska för-

luster. För att säkerställa en snabb handläggning föreslår utskottet att det införs en tidsfrist för handläggningen av skyddsärenden vid de regionala miljöcentralerna. Miljöcentralen ska ange parnings- och rastplatsen för flygekorrar och den tillåtna skogshanteringen på platsen. Beslutet måste fattas utan dröjsmål, dock senast 30 dagar efter att miljöcentralen har underrättats av skogscentralen. Utskottet föreslår att ett nytt 2 mom. om detta tas in i paragrafen och att paragrafrubriken ändras.

14 c § (RP 73/2003 rd). Utskottet påpekar att regeringens motiv till förfarandet med förhandsbesked är mycket tunna. Enligt vad utskottet har erfärut förekommer förhandsbesked i första hand bara i skatte- och pensionsärenden. I dessa fall handlar det vanligen om att myndigheten fattar ett beslut i aktörens ärende först när den utsatta eller lagstadgade tiden går ut och aktören har vidtagit åtgärder som inte kan återkallas eller bara med stora svårigheter kan återkallas och som kan ha betydande konsekvenser för hans eller hennes egendom. Förhandsbesked ger en fullgod rättssäkerhet. Tanken är dock inte att myndigheter över lag ska komma med ett bindande yttrande om hur en fråga ska ordnas för att inte strida mot lag.

Med hänsyn till tillgänglig information vill utskottet påpeka att det är en olöst fråga i hur stor utsträckning ett förhandsbesked är bindande för tillsynsmyndigheten. I propositionen sägs att skogscentralen inte får inleda något lagtillsynsförfarande som hänför sig till 10 §, även om det efter förhandsbeskedet kan ha kommit fram nya uppgifter om platsens biologiska mångfald. I en utredning till utskottet påpekas det att de rättsliga verkningarna av ett förhandsbesked som nämns i motiven till propositionen är förknippade med vissa problem också när det gäller 2 § 3 mom. i grundlagen, som föreskriver att lag noggrant ska iakttas i all offentlig verksamhet. Enligt propositionen åsidosätts grunderna för skydd i 10 § av ett förhandsbesked som är bindande för myndigheten till exempel när tillsynsmyndigheten har fått felaktiga uppgifter eller inte har kunnat kontrollera saken tillräckligt

noggrant. Med hänvisning till detta föreslår utskottet att ett förhandsbesked enligt 1 mom. ska vara bindande bara när det gäller uppgifter som angetts med anledning av beslutet. Då krävs det inga omfattande utredningar av myndigheten på tjänstens vägnar.

De föreslagna bestämmelserna om giltighetstiden för förhandsbesked förefaller otydliga påpekar utskottet. Ett förhandsbesked ska enligt propositionen gälla lika länge som en anmälan om användning av skog. I vissa fall är det oklart om man enligt 14 § över huvud taget kan tala om en giltighetstid för en anmälan om användning av skog. Bestämmelsen föreskriver bara när en anmälan ska göras. Med hänvisning till detta föreslår utskottet att det i 2 mom. föreskrivs att ett förhandsbesked ska följas så länge som det är tillåtet att inleda en avverkning eller någon annan åtgärd enligt 14 § med stöd av en anmälan om användning av skog som avses i 1 mom. I momentet sägs inledningsvis också att skogscentralen är skyldig att följa sitt förhandsbesked i övervakningen av lagen. Förhandsbesked ska i första hand hänföra sig till övervakning och tillämpning av skogslagen, till exempel när det bedöms om en åtgärd i en särskilt viktig livsmiljö stämmer överens med 10 § 3 mom. i lagen. Också när skogscentralen behandlar miljöstöd i enlighet med 19 § i lagen om finansiering av ett hållbart skogsbruk bör beslutet stödja sig på förhandsbeskedet. Huvudregeln är att miljöstöd bara beviljas för merkostnader vid åtgärder i särskilt viktiga livsmiljöer eller för att ersätta ekonomiska förluster. Det kan hända att skogscentralen vid tillämpningen av lagen om bekämpning av insekt- och svampskador i skog måste ta ställning till om det är lämpligt att till exempel ta bort skadade träd som avses i 5 § i nämnda lag i särskilt viktiga livsmiljöer. Därför anser utskottet det nödvändigt att bestämmelsen formuleras så generellt att den inte bara gäller åtgärder enligt skogslagen. Ett förhandsbesked påverkar inte tillämpningen av 15, 16, 18 och 20 § i skogslagen.

I 3 mom. föreslår utskottet samma bestämmelser som i 2 mom. i propositionen, men med vissa tekniska justeringar. Dessutom lägger ut-

skottet till att närmare bestämmelser om uppgifter som ska ingå i en ansökan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 § (LM 154/2003 rd). Nedan föreslår utskottet att lagen får en paragraf om straff för åtgärder att hindra skogsarbete. Följaktligen föreslår utskottet att paragrafrubriken ändras i enlighet med lagmotionen.

18 a § (LM 154/2003 rd). I sitt utlåtande påpekar lagutskottet att lagmotionen syftar till att förbättra möjligheterna att utföra skogsavverkningar utan störande incidenter. Ett sådant mål är utan tvivel en godtagbar grund för en kriminalisering, särskilt som målet kan förankras i bestämmelserna om näringsfrihet och yrkesutövning enligt 18 § i grundlagen. Dessutom påpekar lagutskottet att störningar vid skogsarbete också kan hänföra sig till yttrandefriheten och friheten att ordna demonstrationer. Också dessa friheter är direkt inskrivna i grundlagen, i 12 respektive 13 §.

Den straffrättsliga legalitetsprincipen innefattar ett krav på exakta regler. Kravet på exakthet och noggrann avgränsning är extra viktigt vid den typen av kriminalisering som avses i lagmotionen. I dessa fall kan brottsrekvisitet ha kopplingar till andra grundläggande fri- och rättigheter. Det föreslagna brottsrekvisitet för störande av skogsarbete kan kritiseras med avseende på exakthetskravet. Extra svårt med avseende på legalitetsprincipen är det att också den som "stör" pågående skogsarbete enligt förslaget gör sig skyldig till en straffbar gärning, påpekar lagutskottet. Verbet "störa" som beskrivning på gärningen är redan i sig tvetydigt och innefattar ett brett spektrum av tillämpningsmöjligheter. Lagutskottet påpekar vidare att en kriminalisering av "störande" verksamhet av den här typen närmar sig gränsen för vad som är acceptabel kriminalisering med avseende på proportionalitetsprincipen. Utskottet menar att den springande punkten i förslaget är att det måste finnas garantier för att lagligt skogsarbete får fortsätta. Då är det de facto försöken att hindra verksamheten som är kärnan i kriminaliseringen. Då ingår alla

de fall då ett pågående arbete måste avbrytas i det straffbara beteendet.

Vidare anser lagutskottet i sitt betänkande att definitionen på "skogsarbetsplats" är förknippad med ett flertal problem som också behandlas i motiven till lagmotionen. Om brottspåföljden enligt rekvisitet begränsas till åtgärder för att förhindra pågående skogsarbete kan gärningarna, enligt lagutskottet, i bestämmelsen begränsas till fall då någon vid pågående skogsarbete ställer sig i omedelbar närhet av den plats där någon utför ett skogsarbete som avses i skogslagen och därmed hindrar arbetet. Då krävs det ingen särskild definition på "skogsarbetsplats", anser utskottet.

Lagutskottet påpekar vidare att också begreppet "skogsarbete" är diffust. Ordet är inte definierat i skogslagen och förekommer över huvud taget inte där. Med avseende på legalitetsprincipen är det inte så bra att ett begrepp med en så omfattande tillämpning används i lagtext. Med hänsyn till motiven i lagmotionen anser utskottet det ändå klart att den nya straffbestämmelsen avser att säkerställa att skog kan avverkas utan störningar. Med avseende på legalitetsprincipen hade det enligt lagutskottet varit ett betydligt bättre alternativ att tillämpningen av det nya brottsrekvisitet begränsas till de fall då gärningen avser att förhindra pågående avverkning som uppfyller lagbestämmelserna.

Med hänvisning till de ovan redovisade motiven i utlåtandet från lagutskottet föreslår jord- och skogsbruksutskottet att beskrivningen av gärningen och paragrafrubriken ändras.

19 § (LM 154/2003 rd). Med hänvisning till utlåtandet från lagutskottet föreslår jord- och skogsbruksutskottet att den föreslagna paragrafen stryks.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår jord- och skogsbruksutskottet

att lagförslaget godkänns utifrån propositionen och lagmotion LM 154/2003 rd (Utskottets ändringsförslag),

att lagmotion LM 141/2003 rd förkas-
tas och

att fyra uttalanden godkänns (*Utskot-
tets förslag till uttalanden*).

Utskottets ändringsförslag

Lag

om ändring av skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i skogslagen av den 12 december 1996 (1093/1996) rubriken för 18 § sådan den lyder i lag
520/2002 och
fogas till lagen nya 14 b, 14 c och 18 a § som följer:

14 b § (RP 73/2003 rd)

Förfarande vid anmälan om flygekorrar

(1 mom. som i RP)

När den regionala miljöcentralen har fått en anmälan enligt 1 mom. från skogscentralen skall den vidta åtgärder för att bestämma läget för en föröknings- eller rastplats för flygekorrar och villkoren för tillåten skogsbehandling. Miljöcentralen skall ge sitt beslut i ärendet utan dröjsmål, dock senast inom 30 dagar efter att en anmälan enligt 1 mom. har inkommit från skogscentralen. (Nytt)

14 c § (RP 73/2003 rd)

Förhandsbesked om en särskilt viktig livsmiljö

Före avverkning eller annan skogsbehandling kan markägaren eller en av markägaren befullmäktigad innehavare av avverkningsrätten i anslutning till anmälan om användning av skog hos skogscentralen ansöka om ett förhandsbesked gällande en sådan särskilt viktig livsmiljö som avses i 10 § 2 och 3 mom. I förhandsbeskedet avgör skogscentralen om *det område som preciseras i ansökan* är en särskilt viktig livsmiljö och om den anmälda skogsbehandlingen uppfyller kraven i 10 § 3 mom. (Utesl.)

När skogscentralen övervakar lagens efterlevnad är den skyldig att följa sitt förhandsbesked. Förhandsbeskedet skall följas fram till dess att avverkning eller någon annan åtgärd med stöd av 14 § kan inledas på grundval av en anmälan om användning av skog som avses i 1 mom.

En ansökan om förhandsbesked skall behandlas skyndsamt med hänsyn till omständigheterna. Ärendets behandling förfaller, om en avverkning eller någon annan skogsbehandling som avses i anmälan om användning av skog inleds innan förhandsbesked har lämnats. Närmare bestämmelser om de uppgifter som skall ingå i ansökan kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

18 § (LM 154/2003 rd)
(Som i LM)

18 a § (LM 154/2003 rd)

Hindrande av skogsavverkning

Den som obehörigen och i syfte att störa skogsavverkning som utförs i enlighet med denna lag under pågående avverkning vistas i omedelbar närhet av avverkningen och därmed hindrar avverkningen skall dömas till böter för **hind-**

rande av skogsavverkning, om inte strängare straff föreskrivs någon annanstans i lag.

19 § (LM 154/2003 rd)
(Utesl.)

Ikraftträdelsebestämmelsen (RP 73/2003 rd)
(Som i RP)

Utskotetts förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen omedelbart vidtar åtgärder för att bilaga 4 a i habitatdirektivet ses över när det gäller Finland och flygekorror, om det visar sig att flygekorrbeståndet är så stort och stabilt att det inte längre kan klassificeras som en viktig art enligt bilaga 4 a och som därför kräver ett strikt skyddssystem.
2. Riksdagen förutsätter att de merkostnader som uppstår till följd av myndigheternas extra uppgifter i anknytning till skyddet av flygekorror och av kravet på snabb handläggning beaktas på behörigt sätt i statsbudgeten.
3. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att myndigheterna får tydliga anvisningar om hanteringen av frågor som gäller skyddet av flygekorror och att de nödvändiga myndighetsbesluten fattas skyndsamt och med hänsyn till att skogsägarna ska behandlas lika och att skyddet av flygekorror ordnas på behörigt sätt.
4. Riksdagen förutsätter att anslaget i statsbudgeten för miljöstöd till skogsbruket är så stort att merkostnaderna för skyddet för flygekorror kan beaktas på behörigt sätt.

Helsingfors den 27 april 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Sirkka-Liisa Anttila /cent
vordf. Harry Wallin /sd
medl. Nils-Anders Granvik /sv
Pertti Hemmilä /saml
Matti Kauppila /vänst
Esko Kiviranta /cent
Katri Komi /cent (delvis)
Risto Kuisma /sd
Lauri Kähkönen /sd

Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /cent
Reijo Paaajanen /saml
Erkki Pulliainen /gröna
Kimmo Tiilikainen /cent
Pekka Vilkuna /cent
Lasse Virén /saml
ers. Unto Valpas /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.